

Päiväys
9.7.2008

Dnro
PPO-2007-L-308-
531

WPD Finland Oy
Tapiolan Keskustorni
02100 Espoo

Viite

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO SUURHIEKAN MERITUULIPUISTON SÄHKÖNSIIRRON UDESTA REITTIVAIHTOEHDOSTA

Merituulipuistoa koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma valmistui kesäkuussa 2007 ja se oli nähtävillä 9.7.–31.8.2007. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus antoi lausunnon tuulipuiston arviointiohjelmasta 28.9.2007. Arviointiohjelman täydennys, joka koski sähkönsiirtovaihtoehtoja, oli nähtävillä 14.4.2008–16.5.2008. Yhteysviranomaisen antoi lausuntonsa arviointiohjelman täydennyksestä 12.6.2008. Reittivaihtoehtoja koskevassa YVA-yleisötilaisuudessa lissä 23.4.2008 nousi esiin uusi merikaapeli- ja ilmajohtoreittivaihtoehto, joka otettiin mukaan arviointimenettelyyn. Uusi reittivaihtoehto oli nähtävillä 12.5.–13.6.2008.

Uusi reittivaihtoehto 3 C. Merikaapeliyhteys tuulipuistosta mantereelle lin ja Haukiputaan rajalla olevan Ränänlahden kautta. Merikaapelin osittain uusi reittivaihtoehto kulkisi kalastukselle tärkeitä kohteita välttämällä Pontun matalikon pohjoispuolelta Satakarin ja Kriisin välistä kohti Ränänlahden rantautumispaikkaa. Rantautumispaikasta uusi reittivaihtoehto kulkisi ilmajohtona noudatellen lin ja Haukiputaan kuntien rajaa noin 17 km olemassa olevalle 400 kV voimajohdolle.

Sisämaassa reitti kulkisi vaihtoehtoisesti joko etelään tai pohjoiseen olemassa olevien reittivaihtoehtojen mukaisesti. Etelän suuntaan uusi reitti noudattaisi reittivaihtoehtoa RVE 5 Vänntilänsuon kohdalta alkaen ja pohjoisen suuntaan reittivaihtoehtoa RVE 3 Isosuon-Liesjärven luoteispuolelta alkaen.

Tiedottaminen. Yhteysviranomaisen tiedotti uudesta reittivaihtoehdosta hankkeen vaikutusalueella ja pyysi kuntien ja muiden keskeisten viranomaisten ja tahojen lausunnot. Vireilläolosta ilmoitettiin lehti-ilmoituksella Kalevassa ja Rantapohjassa. Uusi reittivaihtoehto oli nähtävillä 12.5.2008–13.6.2008 lin, Haukiputaan ja Yli-lin kunnanvirastoissa ja pääkirjastoissa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa (Veteraanikatu 1), myös sähköisenä osoitteessa www.ymparisto.fi -> alueelliset ym-

päristökeskukset -> Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus -> vireillä olevat YVA-hankkeet.

Ympäristökeskus varasi lausunnonantomahdollisuuden uudesta reittivaihtoehdosta lin, Yli-lin ja Haukiputaan kunnanhallituksille, Oulun yliopistolle, Oulunkaaren ympäristölautakunnalle, Metsähallitus Pohjanmaan luontopalveluille, Pohjois-Pohjanmaan liitolle, Museovirastolle, Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseolle, Fingrid Oyj:lle, Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosastolle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle, Merentutkimuslaitokselle, Kainuun TE-keskuksen kalatalousyksikölle, Merenkulkulaitoksen Länsi-Suomen väyläyksikölle, Oulun Satamalle, Tiehallinnon Oulun tiepiirille, Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskukselle, Länsi-Suomen merivartioston esikunnalle, Finavia Kemi-Tornion lentoasemalle, Oulun läänin vesiensuojeluyhdistykselle, Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirille, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteelliselle yhdistykselle, Pohjois-Perämeren ammattikalastajat ry:lle, Perämeren kalatalousyhteisöjen liitto ry:lle, Etelä- ja Pohjois-lin kalastuskunnille, Haukiputaan kalastuskunnalle ja Maakunnissaatiölle.

Merituulipuiston sähkönsiirron reittivaihtoehtoja koskevat yleisötilaisuudet järjestettiin 22.4.2008 Kemin kulttuurikeskuksessa ja 23.4.2008 lin Nätteporin auditoriossa, jossa uusi reittivaihtoehto nousi esiin. Asiasta olivat kertomassa YVA-yhteysviranomaisen (Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus), hankkeesta vastaavan (WPD Finland Oy) ja YVA-konsultin (Pöyry Energy Oy) edustajat.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomainen antoi lausuntonsa Suurhiekkan merituulipuiston sähkönsiirron reittivaihtoehtoja koskeneesta arviointiohjelmasta 12.6.2008. Nyt puheena olevaa uutta reittivaihtoehtoa koskevat monet tuossa lausunnossa esiin tuodut näkökohdat koskien maankäyttöä, maisemakuvaa, elinkeinoja, ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Samoin se mitä yhteysviranomainen totesi vaikutusten merkittävyyden arvioinnista, haitallisten vaikutusten ehkäisemisestä, vaihtoehtojen vertailusta ja hankkeen toteuttamiskelpoisuudesta pätee myös tähän uuteen reittivaihtoehtoon. Yhteysviranomainen ei tässä lausunnossa toista aiemmin esitettyä.

Uusi reittivaihtoehto esitettiin nimenomaan kalastusta vähemmän häiritseväenä vaihtoehtona. Tähän tulee arviointiselostuksessa tuoda lisävaloa ja vertailla eri vaihtoehtojen kalasto- ja kalastusvaikutuksia toisiinsa. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos katsoo, että Ränänlahden vaihtoehto on kalastuksen kannalta parempi kuin aiempi lin alueelle tuleva reitti, mutta sekin kulkisi kuitenkin pohjatroulaus- ja talvinuottausalueiden läheisyydessä ja sivuaa mm. karisiian ja muikun kutualueita. RKTL katsoo jo tässä vaiheessa, että kalastuksen kannalta pohjoinen vaihtoehto Suurhiekasta Kemiin on vähiten haittaa aiheuttava. Yhteysviranomainen näkee eri reittivaihtoehtojen vertailun kalasto- ja kalastusvaikutuksiltaan keskeisiksi arvioitaviksi ympäristövaikutuksiksi.

Merentutkimuslaitoksen näkökulmasta reittivaihtoehdot ovat samanarvoisia siinä suhteessa että tuulipuistoa ja kaapelia suunnitellaan merialueelle, jossa esiintyy voimakasta jään puristusta ahtojäävalleista ja pohjaan kiinnit-

tyneistä jäärykkyistä. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä arvioida jäämassojen hankaus ja pohjanmuokkausominaisuus arvioitaessa kaapelin sijoittamisratkaisuja.

Metsäkeskus toteaa lausunnossaan, että uusien linja-aukkojen myötä metsätalouden käytöstä poistuu merkittäviä pinta-aloja ja esittää mm. että C-vaihtoehdon kohdalla linja tulisi suunnata lin ja Haukiputaan kuntien rajaa pitkin, jolloin linjan metsäpalstoja pilkkova vaikutus jäisi mahdollisimman vähäiseksi. Yhteysviranomaisen toi jo aiemmin esiin, että arviointiselostuksessa on analysoitava, onko vaihtoehtojen välillä eroa maa- ja metsätaloudellisissa vaikutuksissa.

Muiden vaikutusten ja näkökohtien osalta yhteysviranomaisen viittaa 12.6.2008 antamaansa lausuntoon ja oheistaa seuraavaan uuteen reittivaihtoehtoon saamansa lausunnot ja mielipiteet.

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Kannanottoja toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 13.

Haukiputaan kunta, tekninen lautakunta. Tekninen lautakunta merkitsee YVA-arviointiohjelman täydennyksen tiedoksi.

Yli-lin kunta. Reittivaihtoehtoja koskeneessa YVA-yleisötilaisuudessa lissä 23.4.2008 nousi esiin uusi merikaapeli- ja ilmajohtoreittivaihtoehto, joka otetaan mukaan arviointimenettelyyn. Uusi reittivaihtoehto 3C (RVE 3c) tarkoittaa merikaapeliyhteyttä merituulipuistosta mantereelle lin ja Haukiputaan rajalla olevan Räninänlanden kautta. Sisämaassa reitti kulkisi vaihtoehtoisesti joko etelään tai pohjoiseen olemassa olevien reittivaihtoehtojen mukaisesti.

Yhdyskuntatekninen johtaja toteaa lausuntonaan, että uuteen esitettyyn reittivaihtoehtoon ei ole muuta huomautettavaa kuin että etelään tai pohjoiseen menevien reittivaihtoehtojen valinnassa tulee huomioida yhdyskuntateknisen lautakunnan aiemmin antama lausunto.

Kunnanhallitus puoltaa uusista sisämaan reittivaihtoehtoista etelään suuntautuvaa RVE5 linjausta jo aiemmin kokouksessa 28.4.2008 hyväksytyin perustein.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut. Kun voimajohto siirretään Räninänlahdelta mantereelle, voimalinjan käytävä tulee suunnata siten, että olemassa oleviin asuinrakennuksiin jää suojaetäisyyttä säteilyvaaran vuoksi.

Museovirasto. Esitetty uusi reittivaihtoehto sijoittuu Välikankaan ja Ison Liesjärven välisellä harjanteella olevan Välioja S -nimellä tunnetun muinaisjäännöksen vaiheille linjausvaihtoehdon läntisemmässä haarautumiskohdassa (muinaisjäännösrekisterin tunnus 972010068, kiviröykkiö ja keittokuoppia).

Kuten muillakin ohjelmassa esitetyillä vaihtoehtoilla myös lausunnolla olevalla linjauksella voi olla ennestään tuntemattomia muinaisjäännöskohteita. Sen todellinen vaikutus arkeologiseen kulttuuriperintöön on arvioitavissa vasta muinaisjäännösinventoinnin jälkeen. Tämän hetkisen tietämyk-

sen pohjalta ei vaihtoehtoja voida asettaa selkeään paremmuusjärjestykseen, mutta viimeistään valittavalla linjauksella tulee toteuttaa arkeologinen inventointi muinaisjäännöskohteiden suojelun varmistamiseksi.

Vedenalaisten muinaisjäännösten osalta Museovirasto toteaa samoin kuin aiemmassa lausunnossaan Suurhiekan merituulipuiston YVA-ohjelman täydennyksestä, että kun reittivaihtoehto on valittu, tulee valitulla reitillä tehdä vedenalainen inventointi mahdollisten vedenalaisten muinaisjäännösten havaitsemiseksi. Vasta inventoinnin jälkeen voidaan arvioida hankkeen vaikutukset vedenalaiseen kulttuuriperintöön. Museovirasto ei ota kantaa eri merikaapelireittien suositeltavuuteen.

Pohjois-Pohjanmaan museo. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa kyseisen reittivaihtoehdon (3 C) osalta.

Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskus. Metsätalouden kannalta uusien linjaukkojen muodostamista metsäalueille ei ole pidettävä hyvänä, koska tällöin poistuu metsätalouden käytöstä merkittäviä pinta-aloja. Yksittäisen metsänomistajan kohdalla metsätaloudellinen menetys saattaa olla merkittäväkin. Uudet sähkölinjat vaikeuttavat myös puutavaran kaatoa ja metsäkuljetusta.

Esitetyistä linjavaihtoehtoista ei mikään karttatarkastelun perusteella näyttäisi vaarantavan metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen säilymistä.

Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan linjausvaihtoehto C olisi metsätalouden kannalta vaikutuksiltaan vähiten metsätaloutta haittaava, kunhan pohjoiseen lähtevä haara siirrettäisiin kulkemaan jo olemassa olevaa, Maalismaan voimalaitokselta tulevaa, linja-aukkoa myöten. Lisäksi linja tulisi suunnata lin ja Haukiputaan kuntien rajaa pitkin, jolloin linja-aukon metsäpalstoja pilkkova vaikutus jäisi mahdollisimman vähäiseksi. Lisäksi linjauksen yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee hyvissä ajoin alueen maanomistajille tiedottaa linja-aukon sijainnista.

Kainuun TE-keskus. Esitetty uusi reittivaihtoehto ei anna aihetta muuttaa tai täydentää aiemmin lausumaamme, jossa todettiin 22.4.2008 seuraavaa:

Hankealueen kalasto ja kalastus tunnetaan verraten hyvin, kun jo tehtyjä selvityksiä vielä täydennetään sovitun mukaisesti tulevana kesänä. Sähkönsiirtoverkon rakentamisen aikaiset vaikutukset voitaneen siten olemassa olevan ja vielä hankittavan tiedon sekä aikaisempien kokemusten perusteella arvioida riittävällä tarkkuudella.

Sähkönsiirtoverkon käytön aikaisia vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen ei ole esitetty arvioitaviksi. Kaapelointi voi kuitenkin paikoin estää seisovien pyydysten ankkuroinnin ja aiheutuvalla sähkö- tai magneettikentällä voi olla vaikutusta kalojen käyttäytymiseen.

Arviointiselostuksessa on syytä esittää pääsiirtokaapelin ja myös tuulipuiston sisäisen kaapeloinnin osalta karttapiirroksena alueet, joilla kalastus estyy. Myös kaapelireitille sijoittuvat rysäpaikat on selvitettävä. Sähkö- ja magneettikenttien mahdollisista vaikutuksista kalastoon ja kalastukseen on esitettävä arvio.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos. Uutena vaihtoehtona esitetty reitti merituulipuistosta mantereelle lin ja Haukiputaan rajalla olevan Räninlahden kautta merialueella on kalastuksen kannalta parempi kuin aiempi lin alueelle tuleva reitti. Sekin kulkee kuitenkin pohjatroulaus- ja talvinuotausalueiden läheisyydessä ja sivuaa mm. karisiian ja muikun kutualueita. Kalastuksen kannalta pohjoinen vaihtoehto Suurhiekasta Kemin Maksniemeen on vähiten haittaa aiheuttava.

Merentutkimuslaitos. Merentutkimuslaitoksen kannalta uusi reittivaihtoehto näyttää olevan samanarvoinen aikaisempien kanssa. Kaikissa tapauksissa merikaapelia asennettaessa on otettava huomioon, että tuulipuistoa ja kaapelia suunnitellaan merialueelle, joka vuosittain on puoli vuotta jäässä. Alueella esiintyy voimakasta jäänpuristusta ja jossa syntyy ahtojäävalleja ja pohjaan kiinnittyneitä jäärykkiöitä. Pohjaan kiinnittyneiden rökkiöiden korkeus voi nousta kymmeniin metreihin. Merikaapelilla ei liene pysyviä vaikutuksia jäiden liikkumiseen, koska suurimman osan talvea kiintojää jo nyt ulottuu alueen tuntumaan, mutta sen sijaan kaapelia asennettaessa on otettava huomioon jäämassojen aiheuttama hankaus ja pohjan muokkaus.

Länsi-Suomen merivartioston esikunta. Merituulipuiston sähkönsiirron uudesta reittivaihtoehdosta ei ole suoranaista vaikutusta merivartioston toimintaan ja näin ollen merivartiostolla ei ole suunniteltuun reittivaihtoehtoon huomautettavaa.

Fingrid Oyj. Yhtiö antoi yhdistetyn lausunnon arviointiohjelman täydentämisestä ja lin yleisötilaisuudessa 23.4.2008 esiin nousseesta uudesta reittivaihtoehdosta. Lausunnossa todetaan seuraavaa:

Fingrid Oyj ja WPD Finland Oy ovat vuonna 2007 selvittäneet merituulipuiston kantaverkkoon liittämistä. Fingrid Oyj on ennen YVA-menettelyn käynnistämistä esittänyt WPD Finlandille alustaviksi kantaverkon liittymispisteiksi Kemin seutua tai Oulun seudulle sijoittuvaa Pikkaralan sähköasemaa.

Fingridin näkemys on, että YVA-menettelyn täydentämisessä sähkönsiirtoyhteyksien toteutustekniikan avoimuus vaikeuttaa ympäristövaikutusten arviointia. Sähkönsiirron jännitetaso ja toteutustekniikka vaikuttavat merkittävästi ympäristövaikutusten luonteeseen, hankkeen toteutuskustannuksiin ja -mahdollisuuksiin.

Suurhiekkan YVA-menettelyssä olisi hyvä huomioida seuraavia näkökulmia

- YVA-selostuksessa tulisi esittää voimajohtojen vaikutusalueen nykyinen sähkönsiirtoverkko, erityisesti 400 kV ja 110 kV voimajohdot.
- YVA-selostuksessa tulisi ympäristön tilaa havainnollistaa valokuvin.
- Fingridin suunniteltu 400 kV voimajohto Pyhänselkä-Tornion seutu on merkitty Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan.
- Fingridillä ei ole tarvetta ohjelmassa esitettyihin sähköasemapaikkoihin.

Mielipide 1. Sähkönsiirron vaihtoehtoiset reitit lin ja Haukiputaan alueella oli 23.4.2008 järjestetyssä yleisötilaisuudessa esitetyissä kartoissa merkitty kalastusta merkittävästi haittaaville alueille. Liitteenä on kartta, johon

kalastusta huomattavasti vähemmän häiritsevä vaihtoehto on merkitty. Katkoviivalla merkityt alueet ovat tällä hetkellä merkittäviä kalastusalueita.

Mielipide 2. Ehdotan Suurhiekan merituulipuiston kaapelireitiksi RVE 1 sinne mahdollisesti tulevan uuden voimalaitoksen takia. Näin vältetään suuret metsäaukkolinjat monessa uudessa paikassa.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon uudesta reitti-vaihtoehdosta ja siihen saadut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä lin, Yli-lin ja Haukiputaan kunnanvirastoissa ja pääkirjastoissa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa (Veteraanikatu 1), myös sähköisenä osoitteessa www.ymparisto.fi -> alueelliset ympäristökeskukset -> Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus -> vireillä olevat YVA-hankkeet.

Luonnonsuojelupäällikkö

Eero Kaakinen

Ylitarkastaja

Tuukka Pahtamaa

TIEDOKSI

Haukiputaan kunnanhallitus
lin kunnanhallitus
Yli-lin kunnanhallitus
Oulun yliopisto
Oulunkaaren ympäristölautakunta
Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Museovirasto
Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo
Fingrid Oyj
Oulun lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Merentutkimuslaitos
Kainuun TE-keskus, kalatalousyksikkö
Merenkulkulaitos, Länsi-Suomen väyläyksikkö
Oulun Satama
Tiehallinto, Oulun tiepiiri
Metsäkeskus, Pohjois-Pohjanmaa
Länsi-Suomen merivartioston esikunta
Finavia, Kemi-Tornion lentoasema

Oulun läänin vesiensuojeluyhdistys
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri
Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
Pohjois-Perämeren ammattikalastajat ry.
Perämeren kalatalousyhteisöjen liitto ry.
Etelä- ja Pohjois-lin kalastuskunnat
Haukiputaan kalastuskunta
Maakunnissaatiö
Mielipiteen esittäjät